

**DREPTUL LA JUDECAREA PUBLICĂ A CAUZEI
CA GARANȚIE A PROCESULUI ECHITABIL ÎN MATERIE
CIVILĂ POTRIVIT JURISPUDENȚEI CEDO**

Iurie LEVINTE,
doctorand,
Școala Doctorală de Științe Juridice a Universității de Stat din Moldova,
Departamentul drept internațional și european
Specialitatea 552.08 - Drept internațional și european public
e-mail: levinteiurie@gmail.com

Rezumat: *Prezentul articol este axat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia civilă a articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Acesta din urmă oferă individului dreptul la un proces echitabil. Autorul este interesat în particular de garanția stabilită de acest articol și dezvoltată prin jurisprudența Curții Europene cu privire la publicitatea procesului. Aceasta din urmă presupune dreptul la o ședință publică și dreptul la o hotărâre pronunțată public.*

În privința primului element, putem delimita 2 aspecte: persoana va beneficia de faptul că cauza sa va fi examinată în cadrul unei ședințe, implicit se are în vedere caracterul oral al procedurii și modulul de desfășurare a ședinței, precum și dreptul la o ședință la care se aibă acces părțile și publicul, presa interesată.

În ceea ce privește dreptul la o hotărâre pronunțată public, Curtea are o abordare flexibilă, chiar dacă textul aparent nu prevede posibilități de derogare.

Limitele și restricțiile publicității procesului judiciar pot fi deduse din textul aceluiași articol, care se referă la următoarele temeuri și circumstanțe.

- în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică;

- interesele minorilor sau protecția vieții private a părților;

- măsura e considerată absolut necesară de către instanță pentru împrejurări speciale, dacă publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Aceste restricții și limitări vor fi aplicate cu respectarea necesității lor într-o societate democratică și a proporționalității.

Acest articol își propune identificarea standardelor ce vizează publicitatea procesului judiciar, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare ”Curtea (Europeană)” sau ”CtEDO”), aceasta fiind unica competentă în problemele privind interpretarea și aplicarea Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4

noiembrie 1950, în continuare ”Convenția”, și a Protocoalelor sale. (articolul 32 din Convenție) [1]

Controlul societății asupra puterii publice și modului de exercitare a acesteia, inclusiv asupra procesului de administrare a justiției, este unul absolut necesar și inerent statului de drept. Numai în condițiile publicității procesului judiciar, societatea civilă, presa și publicul larg poate realiza acest control. Curtea Europeană a statuat în jurisprudența sa că publicitatea procesului este una din modalitățile prin care se poate menține încrederea în instanțele de judecată. (a se vedea de ex. cauza *Nikolova and Vandova v. Bulgaria*) [2] Desigur, putem afirma că, caracterul public al unui proces judiciar își are rolul său în cultivarea conștiinței și culturii juridice a populației, contribuind la propagarea cunoștințelor despre justiție și echitate, referindu-ne aici preponderent la persoanele care nu sunt părți sau participanți la proces, dar asistă la desfășurarea lui din simplu interes. Nu în ultimul rând, analogic unei proceduri penale, publicitatea procesului civil sporește transmiterea către populație a mesajului de triumf al justiției și consecințelor și sancțiunilor caracteristice dreptului civil în caz de ilegalități sau încălcare a dreptului unui terț. Sub alt aspect, publicitatea reflectă și chintesența aforismului conform căruia ”Nu este suficient ca justiția să fie făcută, aceasta trebuie să fie și vizibilă”. Chiar dacă trebuie să precizăm că, acest aforism a fost invocat în jurisprudența engleză (cauza *R v Sussex Justices, Ex parte McCarthy*), fiind des citat și de către Curtea de la Strasbourg, și se referă tradițional la garanția de imparțialitate a judecătorului într-un proces penal, considerăm că el este perfect valabil și în contextul temei abordate. [3, 4] Caracterul public al unui proces judiciar este consacrat și unanim recunoscut în calitate de standard al unui proces echitabil.

În conformitate cu articolul 6 din Convenție, care prevede dreptul la un proces echitabil, ”*orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public ...*”. Astfel, textul acestui articol prevede expres unul din elementele care pot fi considerate drept garanții ale unui proces judiciar echitabil.

În continuare, același articol din Convenție stipulează că ”*[h]otărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției*”.

O scurtă analiză a acestui text prin prisma construcției normei juridice și a tehnicii juridice folosite, relevă faptul că suntem în prezența raportului *lex generalis – lex specialis*. Cu titlu de *lex generalis* este declarat dreptul ca atare - dreptul la judecarea cauzei în mod public și la pronunțarea în mod public a

hotărârii. Iar cu titlu de *lex specialis*, sunt prevăzute excepțiile, adică cazurile și condițiile în care poate avea loc limitarea sau excluderea caracterului public al procesului.

Pentru o mai bună înțelegere a locului și rolului acestei garanții pentru un proces echitabil prin prisma articolului 6 din Convenție și a jurisprudenței Curții, vom preciza că publicitatea procesului este una din garanțiile prevăzute de textul Convenției, or o serie de alte garanții și drepturi specifice au fost instituite sau clarificate prin jurisprudența Curții, nefiind expres prevăzute. (de ex. dreptul la acces efectiv la justiție, securitatea raporturilor juridice, dreptul de a beneficia efectiv de executarea hotărârii judecătorești definitive emise în favoarea reclamantului în cauze civile etc.)

Elementele principale referitoare la dreptul la un proces judiciar public prin prisma articolului 6 din Convenție sunt dreptul de a avea examinată cauza în cadrul unei sau mai multor ședințe (publice) și dreptul de a beneficia de o hotărâre pronunțată public.

În privința primului element, putem delimita 2 aspecte. Un prim aspect ține de garanția că, persoana va beneficia de faptul că cauza sa va fi examinată în cadrul unei ședințe. Caracterul public al procedurilor în fața organelor judiciare menționate la articolul 6 § 1 din Convenție protejează justițiabilii împotriva administrării justiției în secret fără vreun control public. [5] Deci, acest prim aspect presupune că persoana va beneficia cel puțin de posibilitatea de a se înfățișa judecătorului pentru a-și putea prezenta poziția. Aici vom menționa că, dreptul la o ședință presupune implicit caracterul oral al procedurii și modului de desfășurare a ședinței. Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, în cadrul unei proceduri în fața primei și singurei instanțe, dreptul la o ”ședință publică”, în sensul articolului 6 § 1, atrage după sine dreptul la o ”audiere orală”, cu excepția cazului când circumstanțe excepționale justifică lipsa unei asemenea ședințe. [6]

Cel de-al doilea aspect vizează faptul că publicul larg, inclusiv presa, trebuie să aibă acces la procesul sau ședința respectivă. Cu alte cuvinte, nu doar părțile și alți participanți pot fi prezenți la ședință, dar oricare persoană interesată de acest proces va putea asista la examinarea cauzei în ședință. Logica acestei interpretări rezultă direct din textul articolului 6 § 1 referitor la excluderea sau limitarea caracterului public al procesului: ”*accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia*”.

Din textul aceluiași articol, putem înțelege următoarele situații și temeuri pentru această limitare:

- *în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică;*
- *interesele minorilor sau protecția vieții private a părților;*

- măsura e considerată absolut necesară de către instanță pentru împrejurări speciale, dacă publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Vom fi de acord cu autoarea Bianca Selejan-Guțan, că aplicarea acestor limitări trebuie să se subsumeze însă necesității într-o societate democratică și principiului proporționalității. [7] Altfel spus, în fiecare cauză concretă se va examina necesitatea acestei limitări și doar în baza unui temei prevăzut, instanța fiind obligată să decidă și măsura în care limitarea urmează a fi aplicată conform principiului publicității. Demersul instanței va pleca astfel de la prezumția că în speță este necesară o ședință și aceasta trebuie să fie publică. Ideea dată ne este sugerată și de caracterul de *lex specialis* al excepțiilor prevăzute în textul articolului 6 § 1 despre care am menționat mai sus.

Deși ar părea că din textul articolului 6 § 1 ar rezulta obligația de a desfășura ședințe, chiar cu excluderea publicului, în orice cauză, prin jurisprudența Curții s-a stabilit totuși că anumite circumstanțe excepționale legate de natura problemelor ce urmează a fi examinate de către instanță, în special în cazul unor chestiuni preponderent tehnice, pot justifica renunțarea la ședința publică, în măsura în care natura specifică a obiectului nu determină necesitatea unui control public (a se vedea cauza *Lorenzetti v. Italy*, no. 32075/09, § 32). [8] Astfel, autorul Corneliu Bîrsan menționează pe bună dreptate că autoritățile naționale pot ține seama de imperative de eficacitate și de economie deoarece organizarea sistematică de dezbateri ar putea constitui un obstacol față de respectarea termenului rezonabil al procedurii, o altă garanție de procedură prevăzută expres de articolul 6 § 1 din Convenție. [9]

În speța *Vilho Eskelinen and Others v. Finland*, Marea Cameră a hotărât că nu a existat o violare chiar dacă instanța a examinat cauza fără ședință. Curtea a ținut cont de faptul că scopul reclamanților la solicitarea unei audieri a fost să demonstreze că administrația poliției le-a promis că pierderile lor economice vor fi compensate. Instanțele de contencios administrativ au constatat că o astfel de audiere orală era în mod evident, inutilă, deoarece presupusa promisiune era lipsită de relevanță. Astfel, Curtea a căzut de acord cu argumentul Guvernului, potrivit căruia orice probleme de fapt și de drept în speță puteau fi abordate în mod corespunzător și a decis în baza observațiilor prezentate în scris. Pe lângă acestea, Curtea a observat că reclamanților li s-a oferit posibilitatea de a solicita o ședință, precum și faptul că instanțele administrative și-au motivat această decizie. (a se vedea §§ 73-75 din hotărâre) [10]

Într-o altă cauză - *Göç v. Turkey*, Curtea a ajuns la o concluzie diferită, și anume la cea că lipsa unei ședințe în cauza respectivă a încălcat dreptul reclamantului la un proces echitabil. [11] La nivel național, reclamantul a solicitat o compensație pentru câteva zile de detenție ilegală. Este de remarcat că legislația națională a statului pârât nu prevedea posibilitatea unei ședințe în cadrul examinării

cauzei, dar se pare totuși că pentru Curte a prevalat criteriul referitor la natura pretențiilor. Natura profund personală a experienței reclamantului în detenție, precum și determinarea nivelului compensației adecvate, impuneau de fapt audierea lui. Nu se poate afirma că aceste aspecte sunt de natură tehnică și puteau fi apreciate adecvat doar pe baza dosarului. Dimpotrivă, Curtea a considerat că administrarea justiției și responsabilitatea statului ar fi fost mai bine servite în cazul reclamantului prin oferirea dreptului de a explica situația sa personală fiind audiat în ședință în fața instanțelor naționale sub control public. În acest caz, specificul litigiului a prevalat în fața considerentelor de celeritate și eficacitate.

Examinarea problemei publicității procesului la etapa apelului sau recursului are loc prin prisma rolului de control judiciar ierarhic superior exercitat de aceste proceduri și nu mai puțin important, a limitelor de examinare a cauzei în cadrul acestor căi de atac.[12] Din moment ce o instanță superioară examinează cauza în ordine de recurs, fiind astfel limitată doar la chestiuni ce țin de drept, și în măsura în care prima instanță a examinat cauza în cadrul ședinței publice, Curtea Europeană concluzionează că nu a fost încălcată regula publicității, or procedura în ansamblul său poate fi apreciată ca fiind supusă controlului public. Necesitatea de a scădea volumul de lucru al instanțelor superioare poate justifica în aceste cazuri examinarea recursului în lipsa unei ședințe publice. (a se vedea, în acest sens, speța *Axen v. Germany*) [13] În mod similar, examinând cauza *Petrenco v. Moldova*, cu privire la plângerea reclamantului cu referire la faptul că nu a fost citat pentru participarea la ședință în fața Curții Supreme de Justiție, Curtea Europeană a notat că recursul reclamantului la Curtea Supremă de Justiție a fost depus doar în privința chestiunilor de drept și că ședința respectivă era una de constatare a admisibilității. În astfel de circumstanțe, având în vedere faptul că reclamantul a beneficiat de o ședință în prima instanță și că ședința respectivă viza doar chestiuni de drept, Curtea a stabilit că necitarea reclamantului la ședință nu a determinat vreo încălcare a articolului 6 § 1. [14]

În ceea ce privește limitarea dreptului la examinarea publică a cauzei din rațiuni de ordine publică, vom face referire la hotărârea Curții în cauza *Zagorodnikov v. Russia*, în care Guvernul a pretins că restricțiile de acces al publicului la ședințe au fost impuse în interesul ordinii publice și examinarea cauzei într-un termen rezonabil. Cazul respectiv afecta circa 188900 persoane și era tehnic imposibil ca acestea să fie invitate la audieri. Prin urmare, Judecătoria Comercială a Moscovei a ales să invite doar pe cei 221 de creditori care au obiectat la reglementare amiabilă, reprezentanții uniunii creditorilor și reprezentanți ai băncii. Curtea a atras atenția totuși că, deși cauza potențial a atins drepturile a mii de oameni, nu există nici un indiciu care să fi sugerat că clădirea era asediată de mulțimi în zilele respective, deci Guvernul nu a prezentat niciun argument de natură să convingă precum că admiterea publicului la ședință ar fi pus în pericol ordinea publică sau ar fi afectat durata procedurii. Prin urmare, în lipsa unei

justificări pentru refuzul de a organiza o examinare publică a cauzei, în speță a avut loc o violare a articolului 6 § 1 din Convenție. [15]

Cazul când obiectul unei acțiuni în instanță vizează determinarea reședinței copiilor după divorțul sau separarea părinților este exemplul cel mai relevant în care excluderea presei și a publicului pot fi justificate, cu scopul de a proteja viața privată a copilului și a păților și pentru a evita prejudicierea intereselor justiției. Întru a permite judecătorului de a obține o imagine cât mai completă și pe cât posibil de exactă privind avantajele și dezavantajele diferitelor opțiuni vizavi de reședința și contactele copilului, este esențial ca părinții și alți martori să se simtă capabili de a se exprima deschis cu privire la probleme extrem de personale fără teama față de curiozitatea sau comentariile publicului. Din aceste motive, în speța *B. and P. v. the United Kingdom*, Curtea a respins alegațiile reclamantului privind lipsa examinării publice și a conchis că nu a existat vreo violare a Convenției. [16]

Din contra, când instanțele naționale nu au examinat dacă excluderea publicului a fost justificată în cadrul procedurii în cauză, iar Guvernul în mod egal nu a prezentat argumente specifice care ar fi justificat opinia că această excludere era necesară pentru protecția vieții private a părților în cauză, ci referindu-se numai la considerații generale ale legiuitorului că procedurile de succesiune ar putea dezvălui detalii cu privire la sfera personală părților, Curtea a ajuns la concluzia că lipsa unei audieri publice a dus la încălcarea articolului 6 § 1 din Convenție. (hotărârea *Osinger v. Austria*, § 52) [17]

După cum am menționat anterior, cel de-al doilea element principal al dreptului la un proces judiciar public prin prisma articolului 6 din Convenție este dreptul de a beneficia de o hotărâre pronunțată public.

Autorul Poalelungi Mihai remarcă faptul că, spre deosebire de dreptul la publicitatea procedurilor judiciare, cel cu privire la pronunțarea publică a hotărârilor judecătorești nu admite careva derogări. [18] Aceeași idee este susținută de Patrick Wachsmann, care precizează că modalitățile de asigurare a publicității sunt lăsate la discreția destul de largă a statelor conform dreptului intern al acestora. [19]

Totuși, citând jurisprudența sa anterioară, în hotărârea din speța *Nikolova and Vandova v. Bulgaria* menționată mai sus, Curtea a precizat că în pofida faptului că nu există limitări prevăzute în mod expres de articolul 6 § 1 al Convenției, cerința ca hotărârea să fie pronunțată în public a fost interpretată cu un anumit grad de flexibilitate. În fiecare caz, forma publicității acordată hotărârii judecătorești în temeiul dreptului intern al statului în cauză trebuie să fie determinată în funcție de caracteristicile speciale ale procedurii în cauză și prin referire la obiectul și scopul articolului 6 § 1 din Convenție. (§82 din hotărâre) În speță, în virtutea faptului că dosarul unei reclamante a fost calificat drept secret, nu doar că instanța națională a examinat cauza *in camera*, dar nici hotărârile emise nu au fost pronunțate public și nu au fost disponibile la grefa instanței sau pe pagina sa

în internet, și nici prima reclamantă însăși nu a putut obține o copie. Dosarul a rămas clasificat până la expirarea termenului de prescripție prevăzut de lege, adică încă 6 ani de la adoptarea hotărârii, termen apreciat de Curte ca fiind unul considerabil. Curtea a criticat această abordare și a exemplificat din jurisprudența sa anterioară cum în cazul în care un caz examinat implică prelucrarea informațiilor clasificate, există tehnici pentru a permite un anumit grad de acces public la deciziile date, menținând în același timp confidențialitatea informațiilor sensibile. Anumite state părți la Convenție au adoptat astfel de mecanisme, optând, de exemplu, să publice numai dispozitivul hotărârii (a se vedea *Welke and Biatek v. Poland*, § 84) sau de a clasifica parțial aceste hotărâri (a se vedea *A. and Others v. the United Kingdom*, § 93). [20]

În cauza *Preto*, la care ne-am referit mai sus, a fost pusă în discuție problema pronunțării prin citire a hotărârii, or Curtea de casație a Italiei chiar a desfășurat ședință publică pentru examinarea cauzei, însă textul integral al hotărârii a fost făcut public prin depunerea textului la cancelaria instanței. Pentru Curtea de la Strasbourg, a fost satisfăcător faptul că hotărârea a devenit accesibilă oricui, or scopul principal al garanției la publicitatea procesului și hotărârii judecătorești este controlul publicului întru asigurarea unui proces echitabil. Această modalitate de oferire a accesului public la hotărâre, în partea ce se referă la procedurile de recurs, când pronunțarea deciziei presupune fie respingerea recursului, fie casarea hotărârii atacate, la fel contribuie cel puțin în egală măsură la atingerea acestui scop. [21]

Revenind la protecția vieții private în contextul dreptului la pronunțarea publică a unei hotărâri judecătorești, ne vom referi la cauza *B. and P. v. the United Kingdom* menționată *supra*, în care Curtea nu a găsit violarea articolului 6 § 1 al Convenției. Reamintim că, având în vedere natura chestiunilor care necesită a fi examinate în cauzele referitoare la stabilirea domiciliului copiilor, examinarea acestor proceduri în ședință închisă era justificată în scopul protejării vieții private a copiilor și părinților. Astfel, Curtea a căzut de acord cu Guvernul pârât, precum că pronunțarea publică a hotărârii ar fi frustrat aceste obiective în mare măsură, subminând esența procesului echitabil. În speță, excluderea publicității hotărârii era compensată de faptul că orice persoană care putea proba un interes legal avea posibilitatea de a consulta sau de a obține o copie a textului integral al hotărârilor de primă instanță în cazurile privind reședința copilului, și că hotărârile Curții de Apel și a celor de primă instanță în cazurile de interes special sunt publicate regulat, permițând astfel publicului să studieze modul în care instanțele abordează în linii generale astfel de cazuri și principiile aplicate în judecarea lor. Astfel, Curtea Europeană a conchis că o eventuală interpretare literală a cuvintelor articolului 6 § 1 din Convenție ar fi fost inadecvată și contrară scopului primar al unui proces echitabil.

Însă în cazul în care circumstanțele cauzei nu justifică decizia instanțelor naționale de a renunța la examinarea în ședință publică a cauzei, modalitățile de

pronunțare a deciziilor, descrise mai sus, prin oferirea persoanelor care demonstrează un interes legal în speță de a avea acces la dosar și prin publicarea hotărârilor de interes deosebit, în mare parte a curților de apel sau a Curții Supreme, nu sunt suficiente pentru a se conforma cerințelor articolului 6 § 1 în partea referitoare la pronunțarea publică hotărârilor. (cauza *Moser v. Austria*, § 103) [22, 23]

Reieșind din cele descrise mai sus, prin prisma jurisprudenței CtEDO și a poziției autorilor care s-au expus vizavi de acest subiect, putem conchide că teza precum că dreptul la un proces echitabil, și implicit dreptul la un proces public, nu este unul absolut și poate fi supus limitărilor. Acestea din urmă pot fi stabilite și aplicate de către state reieșind din circumstanțele particulare a fiecărui caz în parte. Criteriile ce vor fi aplicate de către judecătorul național sunt natura cauzei și specificul procedurii, adică se va atrage atenție la substanța pretențiilor, mai ales dacă pot fi atinse aspecte sensibile ale vieții private a părților sau terților, protejarea cărora impune limitarea publicității. Necesitatea unui control public și prezența unui interes public întotdeauna vor fi apreciate la luarea deciziei de a examina sau nu cauza în ședință publică. De exemplu, dacă obiectul pus în fața tribunalului vizează aspecte preponderent tehnice, aceasta ar putea justifica lipsa ședinței, inclusiv din rațiuni de economie în administrarea justiției. Nivelul și limitele de jurisdicție ale instanței la fel vor fi luate în calcul, or când este vorba de examinarea în recurs, limitată doar la aspecte de drept fără ca instanța să poată examina chestiuni de fapt, lipsa unei ședințe publice poate fi justificată, cu condiția totuși ca, partea interesată să poată prezenta poziția sa față de instanță în scris. La fel, Curtea Europeană ia în considerație dacă ședința nu este obligatorie conform legii naționale. În acest din urmă caz, dacă judecătorul decide examinarea cauzei fără desfășurarea ședinței, este important ca posibilitatea persoanei de a cere o ședință publică să fie prevăzută de legislație. În acest context, trebuie să precizăm că, în lipsa prevederilor legale corespunzătoare, comportamentul pasiv al persoanei nu poate fi interpretat ca o renunțare la dreptul de a beneficia de o ședință publică. În hotărârea sa din cauza *Håkansson and Sturesson v. Sweden*, Curtea a pornit de la ideea că o renunțare trebuie să fie făcută într-un mod neechivoc și nu trebuie să contravină vreunui interes public important. [24] Potrivit legii și practicii judiciare suedeze, de regulă, astfel de cauze (vânzarea forțată a bunurilor la licitație) se examinau fără ședințe, dar audieri puteau avea loc în scopul exercitării cercetării judecătorești. Prin urmare, faptul că reclamantii nu au solicitat expres organizarea unei ședințe în apelul înaintat și nu au invocat nicio plângere în acest sens în recursul adresat Curții Supreme, a fost interpretat de Curtea de la Strasbourg ca o renunțare clară la dreptul de a avea o ședință publică. În plus, litigiul nu implica oarecare probleme de interes public, care ar fi determinat necesitatea unei ședințe publice. Fiind solicitată de a se expune asupra respectării cerințelor de publicitate impuse de articolul 6 § 1 din Convenție, Curtea Europeană va lua în calcul

ansamblul întregii proceduri, or faptul că procedura în primă instanță a fost una publică, poate fi unul din elementele în favoarea deciziei de a nu avea ședințe publice în instanțele superioare.

Protecția minorilor și a vieții private justifică, de regulă, examinarea litigiului în ședință închisă, aici fiind în prezența a 2 aspecte - nu e vorba doar de restrângerea accesului public la informațiile expuse în ședință, dar se ia în calcul și psihologia fragilă a minorului audiat, precum și confortul psihologic al părților, martorilor, pentru ca aceștia să poată vorbi deschis, ceea ce îi permite judecătorului să înțeleagă tabloul integral al cauzei. Într-adevăr, ar fi nepotrivit să se renunțe la interesul justiției în astfel de cazuri în favoarea publicității.

În ceea ce privește cerința de pronunțare publică a hotărârii, abordarea Curții este una flexibilă chiar dacă textul Convenției nu prevede careva derogări. Anumite restricții și limitări pot fi acceptate în lumina aceluiași circumstanțe care întemeiază examinarea cu excluderea publicului pe toată durata procesului sau în parte. La fel, când Curtea este chemată să se pronunțe asupra respectării cerinței de publicitate a hotărârii, se ia în considerație dacă însăși procedura de examinare a fost una publică sau nu, și dacă a existat cel puțin o ședință chiar dacă accesibilă numai părților, nu și publicului larg.

Cerința de publicitate impusă conform articolului 6 § 1 din Convenție, atât în partea ce se referă la procedură, cât și în cea privind hotărârea emisă, nu poate prevala în fața interesului justiției și a scopului general urmărit – asigurarea unui proces echitabil.

Bibliografie:

1. Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, [on-line]
http://www.echr.coe.int/documents/convention_ron.pdf (Vizitat la 09.12.2016)
2. *Nikolova and Vandova v. Bulgaria*, no. 20688/04, § 67, 17 December 2013
3. *Delcourt v. Belgium*, 17 January 1970, § 31, Series A no. 11; *De Cubber v. Belgium*, 26 October 1984, § 26, Series A no. 86
4. Jean-Loup Charrier, Andrei Chiriac, Codul Convenției europene a drepturilor omului, LexisNexis SA, Paris, 2008, p. 242
5. *Pretto and Others v. Italy*, 8 December 1983, § 21, Series A no. 71
6. *Göç v. Turkey* [GC], no. 36590/97, § 47, ECHR 2002-V
7. Bianca Selejan-Guțan, Protecția europeană drepturilor omului, București, Editura ALL BECK, 2004, p. 136
8. *Lorenzetti v. Italy*, no. 32075/09, 10 April 2012
9. Bîrsan Corneliu, Convenția europeană a drepturilor omului: comentariu pe articole, ediția 2, București: Editura C.H.Beck, 2010, p. 518
10. *Vilho Eskelinen and Others v. Finland* [GC], no. 63235/00, ECHR 2007-II
11. *Göç v. Turkey* [GC], no. 36590/97, ECHR 2002-V

12. Ovey Claire, White Robin, *The European Convention on Human Rights*, Third edition, Oxford University Press, p. 164
13. *Axen v. Germany*, 8 December 1983, Series A no. 72
14. *Petrenco v. Moldova*, no. 20928/05, § 42, 30 March 2010
15. *Zagorodnikov v. Russia*, no. 66941/01, 7 June 2007
16. *B. and P. v. the United Kingdom*, nos. 36337/97 and 35974/97, ECHR 2001-III
17. *Osinger v. Austria*, no. 54645/00, 24 March 2005
18. Poalelungi Mihai, *Convenția Europeană a Drepturilor Omului: obligații pozitive și negative*. Monografie, Chișinău: Tipografia Centrală, 2015, p. 172
19. Patrick Wachsmann, *Les droits de l’homme*, 4e edition 2002, Dalloz, pag. 87
20. *Welke and Bialek v. Poland*, no. 15924/05, 1 March 2011; *A. and Others v. the United Kingdom* [GC], no. 3455/05, ECHR 2009
21. Страйстеану Дойна Иоана, Ведерникова Дина, *Право на справедливый суд в рамках Европейской конвенции о защите прав человека (статья 6)*. Руководство для юристов, INTERRIGHTS, 2009 p. 50
22. *Moser v. Austria*, no. 12643/02, 21 September 2006
23. *Guide on Article 6 of the Convention – Right to a fair trial (civil limb)*, Council of Europe/European Court of Human Rights, 2013, p. 49, [on-line] http://echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_ENG.pdf (Vizitat la 09.12.2016)
24. *Håkansson and Sturesson v. Sweden*, 21 February 1990, §§ 66-67, Series A no. 171-A